

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ МІСЬКОГО
ГОСПОДАРСТВА ІМЕНІ О. М. БЕКЕТОВА

Наукова бібліотека

**БІБЛІОГРАФІЧНИЙ ОПИС ДОКУМЕНТІВ
ВІДПОВІДНО ДО ДСТУ ГОСТ 7.1:2006,
ЗАПРОВАДЖЕНОГО В ДІЮ В УКРАЇНІ 01.07.2007**

Методичні рекомендації

5-те видання, перероблене і доповнене

Харків
ХНУМГ ім. О. М. Бекетова
2022

УДК 025.5(072)
Б59

Укладачі: В. О. Статкус, Н. Б. Давидова

Б59 **Бібліографічний** опис документів відповідно до ДСТУ ГОСТ 7.1:2006, запровадженого в дію в Україні 01.07.2007 : метод. рек. / Наук. б-ка Харків. нац. ун-ту міськ. госп-ва ім. О. М. Бекетова ; [уклад.: В. О. Статкус, Н. Б. Давидова]. – 5-те вид., перероб. і допов. – Харків : ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2022. – 28 с.

УДК 025.5(072)

© ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2022

Зміст

Вступ	5
Загальні положення	6
Приклади бібліографічних описів	9
Однорівневий бібліографічний опис	9
Книги	9
Книги за редакцією	11
Книги за укладачами	11
Перевидані книги	12
Книги з паралельним заголовком	12
Перекладні видання	13
Видання іноземними мовами	13
Іноземні видання	13
Законодавчі матеріали	14
Нормативно-технічні документи	15
Стандарти	15
Правила	15
Патенти	15
Методичні рекомендації	16
Матеріали конференцій	17
Неопубліковані документи	17
Дисертації	17
Автореферати дисертацій	17
Звіти про науково-дослідну роботу	18
Депоновані рукописи	18
Архівні матеріали	18
Аудіо-, відеоматеріали	19
Образотворчі матеріали	19
Картографічні матеріали	19
Електронні ресурси	20
Віддалений ресурс	20
Локальний ресурс	21
Багаторівневий бібліографічний опис	21

Багатотомні видання	21
Видання загалом	21
Окремий том	22
Аналітичний бібліографічний опис	22
Складник документа (частина)	22
Статті зі збірників	23
Статті з матеріалів конференцій	24
Статті з журналів	24
Статті з іноземних журналів	25
Статті з газет	25
Рецензії	26
Список використаних джерел	27
Додаток А	28

Вступ

Методичні рекомендації розроблено згідно з національним стандартом ДСТУ ГОСТ 7.1:2006 «Бібліографічний запис. Бібліографічний опис. Загальні вимоги та правила складання», запровадженим у дію в Україні з 01.07.2007, та національним стандартом ДСТУ 3582:2013 «Інформація та документація. Бібліографічний опис. Скорочення слів і словосполучень українською мовою. Загальні вимоги та правила (ISO 4:1984, NEQ; ISO 832:1994, NEQ)», запровадженим у дію в Україні з 22.08.2013. Окрім того, під час підготовки цих рекомендацій залучено розроблені Українським науково-дослідним інститутом архівної справи та документознавства (УНДІАСД) та погоджені з Вищою атестаційною комісією України «Правила оформлення посилань на архівні документи у дисертаціях» і «Правила оформлення посилань на архівні документи у прикнижкових, прикінцевих, пристатейних списках джерел (у монографії, навчальному посібнику, статті тощо)».

Потреба в новій редакції обумовлена низкою змін, внесених у правила складання бібліографічного опису чинним Державним стандартом. Запропонована редакція порівняно з попередніми (2007, 2011, 2014 та 2019 рр.) має більш вичерпний перелік видів документів та матеріалів, приклади бібліографічного опису яких зі стислими коментарями подано в рекомендаціях (друковані видання, неопубліковані документи, архівні, картографічні та образотворчі матеріали, електронні ресурси тощо).

Мета цих методичних рекомендацій – надати допомогу під час бібліографічного опису різних видів документів та матеріалів, що необхідно під час складання списків використаних джерел. У разі складання списку посилань з правилами та прикладами їх оформлення можливо ознайомитись на сайті Наукової бібліотеки ХНУМГ ім. О. М. Бекетова за електронною адресою: <http://eprints.kname.edu.ua/46333/>.

Видання стане в нагоді науковцям, викладачам, аспірантам, студентам, видавцям, а також всім тим, хто стикається з питаннями бібліографічного опису документів.

Загальні положення

Під час підготовки звітів із наукової роботи, наукових, навчальних, навчально-методичних, фахових видань тощо на завершальному етапі неодмінно постає проблема складання списку використаних чи рекомендованих джерел інформації. Дані про документи та матеріали мають подаватися в уніфікованому й стандартизованому вигляді для адекватної ідентифікації та подальшого використання. Із цією метою застосовують бібліографічний опис документа (матеріала).

Бібліографічний опис – це наведена за певними правилами сукупність відомостей про документ (матеріал), призначена для його ідентифікації. Бібліографічний опис допомагає зорієнтуватися під час пошуку інформації, відображаючи стисло характеристику документа: відомості про автора, назву, місце і рік видання тощо.

Джерелом опису є документ (матеріал). Основою опису є титульний аркуш, за його відсутності – обкладинка друкованого видання, етикетка диска (контейнера); веб-ресурс описують з екрана комп'ютера.

Титульний аркуш – елемент документа, який містить заголовок видання, прізвище автора (авторів), назву видавництва, місце та дату видання.

Бібліографічний опис складають мовою тексту документа. Під час роботи застосовують загальні правила скорочення слів і словосполучень, установлені чинним Стандартом [3, 4]. Не скорочують будь-які заголовки в будь-якій області опису, за винятком випадків, коли скорочення є частиною назви.

Структура бібліографічного опису може містити обов'язкові та факультативні (необов'язкові) елементи. **Обов'язкові** елементи наводяться в будь-якому бібліографічному описі, забезпечуючи ідентифікацію документа. Опис, що складається з обов'язкових елементів, називається стислим і містить прізвище, ініціали автора (авторів), назву, відомості про видання, видавництво, рік видання, том (якщо є), кількість сторінок (обсяг). Розширений бібліографічний опис передбачає факультативні елементи, які утворюють загальну систему бібліографічного опису. **Факультативні** елементи містять додаткові бібліографічні відомості про документ: загальне визначення матеріалу, паралельний заголовок, додаткові відомості про назву, наявність довідкового чи ілюстративного матеріалу тощо.

Аналітичний бібліографічний опис – опис складової частини документа (розділу, глави, статті тощо), ідентифікація та пошук якої потребують відомостей про документ, у якому вона розміщена.

Автор (співавтор) – особа, яка створила художній, науковий, мистецький чи інший твір (проект, винахід тощо) або брала участь у його створенні. Автором може бути установа чи організація, від імені якої публікуються матеріали (*колективний автор*).

Укладач, упорядник – особа, яка що-небудь укладає, упорядковує, створює (підручник, збірник, покажчик тощо), укладаючи, добираючи, систематизуючи у визначеному порядку певний матеріал.

Заголовок – назва (слово, фраза, буква або група слів, фраз, букв), наведена на документі (матеріалі) в тому вигляді, у якому вона встановлена (затверджена) автором чи видавцем, і подана на титульному аркуші. Заголовок призначений для ідентифікації та пошуку документа.

Паралельний заголовок – еквівалент заголовка іншою мовою, до якого застосовують форми та правила оформлення основного заголовка. У бібліографічному описі його відокремлюють від основного заголовка знаком рівності (=).

Відомості про видання – інформація про повторюваність видання, про перевидання, про передрук тощо. Наприклад:

- . – 2-ге вид.
- . – 3-тє вид., перероб. і допов.

Місто видання – це назва міста, де було створено документ (матеріал). Назви міст України мають наводитися повністю, без скорочень. Коли містом видання є населений пункт не обласного значення – у дужках додається назва області: *Кременчук (Полтав. обл.)*.

Видавництво – найменування видавця, наводять після місця видання (міста) без лапок і відокремлюють двокрапкою (:). Слова «Видавництво», «Видавничий будинок» тощо випускаються, за винятком випадків, коли вони є частиною назви. Наприклад:

- Харків : Фоліо, 2013.*
- Львів : Вид-во Нац. ун-ту «Львів. політехніка», 2011.*

Якщо зазначено два місця видання, то подають обидва, відокремлюючи крапкою з комою (;). Наприклад:

Харків ; Полтава.

За наявності двох видавництв:

- в одному місті – їх наводять через двокрапку (:). Наприклад:

Харків : Золоті сторінки : ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2001;

- у різних містах – їх наводять після відповідного міста через крапку з комою (;). Наприклад:

Харків : ХНУМГ ім. О. М. Бекетова ; Краків : ЄАС, 2014.

Якщо джерело інформації не містить даних про місце видання та (або) видавництво, у квадратних дужках ([]) наводять скорочення:

- [Б. м.], [б. в.], [Б. м. : б. в.] – без місця, без видавництва [4];

Видавництво не подають під час бібліографічного опису неопублікованих документів (дисертацій, авторефератів дисертацій тощо), періодичних видань (журналів, газет тощо), а також в аналітичному описі (розділу, глави, статті тощо) [3].

Дата видання – рік видання, що зазначають після назви видавництва, друкують арабськими цифрами без слова «рік» і відокремлюють комою.

Кількісна характеристика – кількість сторінок, наявність ілюстрацій та іншого матеріалу, який є у виданні (карти, фото тощо). Наприклад:

Харків : ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2014. – 150 с. : іл.

Різноманіття наявних джерел інформації та різновидів матеріалів потребує адекватного відображення в бібліографічному описі. Термін на позначення різновиду матеріалу пишуть після назви документа мовою тексту оригіналу (українською, російською, англійською та ін.) та беруть у квадратні дужки (наприклад: [Текст], [Електронний ресурс], [Карти]) [3].

Оскільки друковані матеріали залишаються найбільш розповсюдженими, у списку використаних джерел відповідний термін [Текст] у бібліографічному описі можна не подавати.

Під час бібліографічного опису використовують низку **умовних розділових знаків**, які відокремлюють області бібліографічного опису (див. дод. А). Розділові знаки (**кома, двокрапка, тире** тощо), наявні в будь-якій назві, застосовують згідно з правилами граматики. Якщо до опису додаються відомості, відсутні на титульному аркуші, вони беруться у **квадратні дужки**. З метою чіткого відокремлення областей і елементів, а також розрізнення умовної й граматичної пунктуації застосовують **пробіли** в один друкований знак до та після умовного знака. Винятками є крапка та кома – пробіли залишають лише після них. Наприкінці бібліографічного опису ставиться крапка [3].

Далі наведено приклади поширених варіантів бібліографічних описів різних видів документів і матеріалів. У деяких випадках подано два варіанти опису. Доцільність вибору того чи іншого варіанта залежить від загального задуму автора роботи.

Приклади бібліографічних описів

Однорівневий бібліографічний опис

Книги

Відомості про автора (авторів) вказуються у тому вигляді, у якому вони подані на титульному аркуші в документі (матеріалі). Якщо ім'я вказано повністю, то у відомостях про авторів **за скісною рискою** воно також подається повністю:

Баталова О. М. Мої дванадцять намистин : [творчий зошит] / Баталова О. М. – Київ : Освіта України (Маслаков Р. О.), 2017. – 59 с. : іл.

Шенко О. Professional English for the Students of Economics : textbook / Olena Shenko, Yevheniia Moshtagh ; O. M. Beketov National University of Urban Economy in Kharkiv. – Kharkiv : Publishing House I. Ivanchenka, 2020. – 374 p.

Один автор

Абрамов В. В. Діяльність туристської самодіяльної організації : підручник / В. В. Абрамов ; Харків. нац. ун-т міськ. госп-ва ім. О. М. Бекетова. – Харків : ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2020. – 301 с.

Шипулін В. Д. Інтегрована інформаційна система нерухомості. Концепція для України : монографія / В. Д. Шипулін ; Харків. нац. ун-т міськ. госп-ва ім. О. М. Бекетова. – Харків : ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2021. – 90 с.

Щебетюк Н. Б. Розвиток аграрної науки України наприкінці 20-х – у 30-ті рр. ХХ ст. : монографія / Н. Б. Щебетюк ; Нац. акад. аграр. наук України, Нац. наук. с.-г. б-ка, Ін-т історії аграр. науки, освіти та техніки. – Кам'янець-Подільський (Хмельниц. обл.) : Рута, 2017. – 379 с. : іл., табл., портр. – (Іст.-бібліогр. серія «Аграрна наука України в особах, документах, бібліографії» ; кн. 98).

Два автора

Петрова О. О. Алгоритмічні задачі та їх вирішення : навч. посіб. / О. О. Петрова, Г. В. Солодовник ; Харків. нац. ун-т міськ. госп-ва ім. О. М. Бекетова. – Харків : ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2021. – 105 с. – Існує електрон. версія. (Режим доступу: <http://eprints.kname.edu.ua/56461/>, вільний).

Ткаченко А. М. Зовнішньоекономічна діяльність підприємства : навч.-метод. посіб. для студентів ВНЗ / А. М. Ткаченко, О. І. Дідченко ; Держ. ВНЗ «Укр. держ. хім.-технол. ун-т». – Дніпро : УДХТУ, 2017. – 353 с. : іл., табл.

Три автора

Андрусин Б. І. Основи правознавства : підруч. для 9-го кл. загальноосвіт. навч. закл. / Б. І. Андрусин, С. О. Берендєєв, Р. В. Губань. – Ірпінь (Київ. обл.) : Перун, 2017. – 207 с. : іл., табл., схеми, портр.

Павленко Т. П. Сучасні електромехатронні комплекси і системи : підручник / Т. П. Павленко, В. М. Шавкун, О. С. Козлова ; Харків. нац. ун-т міськ. госп-ва ім. О. М. Бекетова. – Харків : ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2021. – 265 с.

Чотири автора

Якщо книга має **чотирьох авторів**, спочатку наводять назву, прізвища авторів подають після скісної риски.

Високоміцні склокомпозиційні матеріали спеціального призначення: бронестійкі ситали : навч. посіб. / О. В. Саввова, Г. К. Воронов, О. І. Фесенко, Ю. О. Смирнова ; Харків. нац. ун-т міськ. госп-ва ім. О. М. Бекетова. – Харків : ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2021. – 162 с.

Рухомий склад міського електричного транспорту. Механічна частина : навч. посіб. / [В. Х. Далека, М. В. Хворост, В. І. Скуріхін, Д. І. Скуріхін] ; Харків. нац. ун-т міськ. госп-ва ім. О. М. Бекетова. – Харків : ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2018. – 388 с.

П'ять і більше авторів

Якщо книга має **п'ять авторів**, спочатку наводять назву, після скісної риски подають прізвища перших трьох, додаючи у квадратних дужках *[та ін.]*. В описі за необхідності можуть бути наведені відомості про всіх осіб і (або) всі організації, що були зазначені як автори у джерелі інформації.

Когенераційні технології в малій енергетиці : монографія / В. А. Маляренко, О. Л. Шубенко, С. Ю. Андрєєв [та ін.] ; Харків. нац. ун-т міськ. госп-ва ім. О. М. Бекетова, Нац. акад. наук України, Ін-т проблем машинобуд. ім. А. М. Підгорного. – Харків : ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2018. – 454 с.

або

Когенераційні технології в малій енергетиці : монографія / В. А. Маляренко, О. Л. Шубенко, С. Ю. Андрєєв, М. Ю. Бабак, О. В. Сенецький ; Харків. нац. ун-т міськ. госп-ва ім. О. М. Бекетова, Нац. акад. наук України, Ін-т проблем машинобуд. ім. А. М. Підгорного. – Харків : ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2018. – 454 с.

Механіка ґрунтів, основи і фундаменти : підручник / [Л. М. Шутенко, О. Г. Рудь, О. В. Кічаєва та ін.] ; за ред. Л. М. Шутенка ; пер. з рос. ; Харків. нац. ун-т міськ. госп-ва ім. О. М. Бекетова. – Харків : ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2017. – 563 с.

або

Механіка ґрунтів, основи і фундаменти : підручник / [Л. М. Шутенко, О. Г. Рудь, О. В. Кічаєва, О. В. Самородов, О. В. Гаврилюк] ; за ред. Л. М. Шутенка ; пер. з рос. ; Харків. нац. ун-т міськ. госп-ва ім. О. М. Бекетова. – Харків : ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2017. – 563 с.

Чисельні та експериментальні методи раціонального проектування та зведення конструктивних систем : [монографія] / В. М. Бабаєв, С. О. Бугаєвський, С. М. Євель [та ін.]. – Київ : Сталь, 2017. – 404 с.

або

Чисельні та експериментальні методи раціонального проектування та зведення конструктивних систем : [монографія] / В. М. Бабаєв, С. О. Бугаєвський, С. М. Євель, І. Д. Євзеров, А. І. Лантух-Лященко, В. В. Шеветовський, О. В. Шимановський, В. С. Шмуклер. – Київ : Сталь, 2017. – 404 с.

Книги за редакцією

Книги за редакцією описують під назвою.

Інформаційні системи і технології в міському просторі : монографія / [М. В. Новожилова, А. Л. Литвинов, В. Є. Зайцев та ін.] ; за заг. ред. М. В. Новожилової ; Харків. нац. ун-т міськ. госп-ва ім. О. М. Бекетова. – Харків : ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2020. – 292 с.

Створення просторових даних для грошової оцінки земель та нерухомого майна : монографія / [К. А. Мамонов, В. Д. Шипулін, І. С. Глушенкова та ін.] ; за заг. ред. К. А. Мамонова ; Харків. нац. ун-т міськ. госп-ва ім. О. М. Бекетова. – Харків : ХУПС, 2014. – 240 с.

Information systems and innovative technologies in project and program management : collective monograph / ed. by I. Linde, I. Chumachenko, V. Timofeyev. – Riga (Latvia) : ISMA University of Applied Science, 2019. – 339 p.

Книги за укладачами (упорядниками)

Книги за укладачами (упорядниками) описують під назвою. У такому випадку автором є установа (організація), від імені або за участю якої опубліковано книгу. Назву організації наводять після скісної риски перед прізвищами укладачів, редакторів тощо.

Встановлення стану сп'яніння у водіїв транспортних засобів в Україні : наук.-практ. посіб. / М-во внутр. справ України, Держ. НДІ ; [упоряд.: М. Г. Вербенський та ін.]. – Київ : Мачулін Л. І. ; Харків : Держ. НДІ МВС України, 2017. – 206 с. : іл., табл. – На тит. арк.: Спец. техніка для правоохорон. діяльності: наук.-техн. та прав. забезп.

Станіслав Станіславович Душкін (до 85-річчя від дня народження) : біобібліогр. покажч. / Харків. нац. ун-т міськ. госп-ва ім. О. М. Бекетова ; [уклад.: В. О. Статкус, Н. Б. Давидова, А. В. Панасенко]. – Харків : ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2020. – 94 с. : іл. – (Видатні імена та події).

Методичні вказівки до виконання курсового проекту № 2, практичних занять та самостійної роботи з дисципліни «Проектування залізобетонних конструкцій». Розд. 3. Розрахунок та проектування попередньо напруженої залізобетонної підкранової балки : для студентів 4–5 курсів ден. і заоч. форм навч. напр. підгот. «Будівництво», а також слух. другої вищ. освіти спец. «ПЦБ» / Харків. нац. ун-т міськ. госп-ва ім. О. М. Бекетова ; [уклад.: О. М. Шаповалов, Н. О. Псурцева]. – Харків : ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2015. – 40 с.

Перевидані книги

Енциклопедія прав людини: соціально-педагогічний аспект : колект. монографія / [Барбелко Н. С. та ін.] ; за заг. ред. Н. А. Сейко. – Вид. 3-тє. – Житомир : Волинь, 2017. – 219 с. : іл. – На обкл.: Проти ненависті. Молодь за права людини онлайн.

Коваленко Л. Б. Вища математика для менеджерів : підручник / Л. Б. Коваленко ; Харків. нац. ун-т міськ. госп-ва ім. О. М. Бекетова. – 2-ге вид., перероб. та допов. – Харків : ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2019. – 341 с.

Приходько Ю. О. Практична психологія: введення в професію : навч. посіб. / Ю. О. Приходько. – 2-ге вид., допов. – Київ : Каравела, 2010. – 232 с. – (Українська книга).

Книги з паралельним заголовком

Якщо книга має кілька заголовків різними мовами, їх наводять послідовно та відокремлюють один від одного **знаком рівності**.

Англо-український, українсько-англійський словник = English-Ukrainian, Ukrainian-English Dictionary. 60 000 слів / [наук. ред. В. С. Поляков ; уклад. Н. С. Дерев'яно]. – Харків : Клуб Сімейн. Дозвілля, 2011. – 640 с.

Гендерна політика міст: історія і сучасність = Gender Policy of Cities History and Modern Times : матеріали V міжнар. наук.-практ. конф., 15–16 берез. 2018 р. / Харків. нац. ун-т міськ. госп-ва ім. О. М. Бекетова ; [редкол.: Н. Бібік, Г. Фесенко]. – Харків : ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2018. – Вип. 6. – 162 с.

Жемеров Г. Г. Перетворення координат узагальнених векторів напруг і струмів трифазної системи електропостачання = Coordinates transformation of generalized vectors of voltages and currents for a three-phase power supply system : білінгв. монографія / Г. Г. Жемеров, Д. В. Тугай ; Харків. нац. ун-т міськ. госп-ва ім. О. М. Бекетова. – Харків: ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2020. – 200 с. – Текст укр., англ.

Стратегічний план Харківського національного університету міського господарства імені О. М. Бекетова 2016–2020 = Strategic Project of O. M. Beketov National University of Urban Economy in Kharkiv 2016–2020. – Харків : Золоті сторінки, 2016. – 158 с. : іл.

Перекладні видання

Відомості про переклад розміщують після заголовка, відокремлюючи двокрапкою, прізвище перекладача наводять за скісною рисою.

Бартоліні М. Г. Пізнай самого себе. Неоплатонічні джерела в творчості Г. С. Сковороди : пер. з італ. / Марія Грація Бартоліні ; [пер. М. Прокопович, за уч. К. Новікової ; наук. ред. пер. О. Сирцова] ; НАН України, Ін-т філософії ім. Г. С. Сковороди, Ін-т літ. ім. Т. Г. Шеченка. – Київ : Академперіодика, 2017. – 154 с. – (Серія «Skovoroda World Studies = Світові сковородинські студії»). – Перекл. за вид.: *Introspecte mare pectoris tui: ascendenze neoplatoniche nella produzione dialogica di H. S. Skovoroda (1722–1794)* / M. G. Bartolini. – Firenze : Firenze university press, 2010. – На тит арк.: Проект «Наукові переклади». – На контртит.: До 300-річчя від дня народж. Г. С. Сковороди. – Рез. англ.

Левітт С. Думай як фрік: нестандартні підходи розв'язання проблем : пер. з англ. / Стівен Левітт, Стівен Дабнер ; пер. Т. Заволоко. – 2-ге вид. – Київ : Наш Формат, 2017. – 212 с. : іл. – (Серія «Світоглядна література»). – Назва ориг.: *Think like a freak. The Authors of Freakonomics offer to retrain your brain* / Steven D. Levitt & Stephen J. Dubner. – На паліт.: New York Times bestseller.

Electrical engineering in construction : tutorial / [A. Y. Achkasov, V. A. Lushkin, V. M. Okhrimenko, T. B. Voronkova] ; edited by V. M. Okhrimenka ; transl. from ukr. M. V. Zbitneva ; O. M. Beketov National University of Urban Economy in Kharkiv. – 2-nd correct. and enlarg. edit. – Kharkiv : O. M. Beketov NUUE, 2015. – 428 p.

Видання іноземними мовами

Bocharov B. P. *Computer Graphics : tutorial* / B. P. Bocharov, M. Y. Voevodina ; O. M. Beketov National University of Urban Economy in Kharkiv. – Kharkiv : O. M. Beketov NUUE, 2018. – 143 p.

Жук Л. Я. *Academic and Professional Communication : навч. посіб. : [пер. з укр.]* / Л. Я. Жук, Є. С. Ємельянова, О. Л. Ільєнко. – Харків : [Міськдрук], 2011. – 268 с. – Текст англ.

Sytnykova Yu. V. *Vector algebra : tutorial* / Yu. V. Sytnykova ; O. M. Beketov National University of Urban Economy in Kharkiv. – Kharkiv : O. M. Beketov NUUE, 2020. – 82 p.

Іноземні видання

Brady A.-M. *Small States and the New Security Environment* / Anne-Marie Brady, Baldur Thorhallsson. – Cham (Switzerland) : Springer Nature, 2021. – 230 p. – (The World of Small States). – DOI: <https://doi.org/10.1007/978-3-030-51529-4>.

Jachna T. *Wiring the Streets, Surfing the Square: Producing Public Space in the Mediated City* / Timothy Jachna. – Cham (Switzerland) : Springer Nature, 2021. – 238 p. – (The Urban Book Series). – DOI: <https://doi.org/10.1007/978-3-030-66672-9>.

Законодавчі матеріали

Господарський кодекс України : офіц. текст : за станом на 20 січ. 2007 р. – Харків : Одіссей, 2007. – 240 с.

Житлове законодавство України : за станом на 20 квіт. 2006 р. – Київ : Істина, 2006. – 320 с.

Конституція України : офіц. текст : [прийнята на п'ятій сесії Верхов. Ради України 28 черв. 1996 р. зі змінами, внесеними Законом України від 8 груд. 2004 р. : станом на 1 січ. 2006 р.]. – Київ : М-во юстиції України, 2006. – 124 с.

Про затвердження Вимог до оформлення дисертації : Наказ М-ва освіти і науки України від 12 січ. 2017 р. № 40 // Офіц. вісн. України. – 2017. – № 20. – С. 136–141.

Про освіту : Закон України від 05 верес. 2017 р. № 2145-VIII // Офіц. вісн. України. – 2017. – № 78. – С. 7–84.

Про призначення грантів Президента України для підтримки наукових досліджень молодих учених на 2018 рік : Розпорядж. Президента України від 17 лип. 2018 р. № 105/2018-рп // Уряд. кур'єр. – 2018. – 20 лип. – С. 6.

Про присудження Державних премій України в галузі освіти 2018 року : Указ Президента України від 04 жовт. 2018 р. № 301/2018 // Офіц. вісн. України. – 2018. – № 80. – С. 172–174.

Про проведення парламентських слухань на тему: «Стан, проблеми та перспективи охорони культурної спадщини в Україні» : Постанова Верхов. Ради України від 08 лют. 2018 р. № 2290-VIII // Уряд. кур'єр. – 2018. – 23 лют. – С. 4.

Про програму економічного та соціального розвитку м. Харкова на 2018 рік : Рішення Харків. міської Ради від 20 груд. 2017 р. № 852/17 // Харьков. изв. – 2017. – 28 дек. – С. 20–40.

Про схвалення Прогнозу економічного і соціального розвитку України на 2018–2020 роки : Постанова Каб. Міністрів України від 31 трав. 2017 р. № 411 // Офіц. вісн. України. – 2017. – № 49. – С. 126–129.

Про схвалення Стратегії розвитку туризму та курортів на період до 2026 року : Розпорядж. Каб. Міністрів України від 16 берез. 2017 р. № 168-р // Уряд. кур'єр. – 2017. – 13 квіт. – С. 12–13.

Щодо загальних питань впровадження Закону України «Про освіту» : Лист МОН від 13 жовт. 2017 р. № 1/9-554 // Інформац. зб. та комент. М-ва освіти і науки України. – 2017. – 11 листоп. – С. 3–14.

Нормативно-технічні документи

Стандарти

ДСТУ 2685–94. Фотограмметрія. Терміни та визначення. – Чинний від 1995–07–01. – Київ : Держстандарт України, 1994. – 95 с.

або

Фотограмметрія. Терміни та визначення : ДСТУ 2685–94. – Чинний від 1995–07–01. – Київ : Держстандарт України, 1994. – 95 с.

ДСТУ ГОСТ 7.1:2006. Бібліографічний запис. Бібліографічний опис. Загальні вимоги та правила складання (ГОСТ 7.1–2003, ІДТ). – Чинний від 2007–07–01. – Київ : Держспоживстандарт України, 2007. – 47 с. – (Система стандартів з інформації, бібліотечної та видавничої справи).

або

Бібліографічний запис. Бібліографічний опис. Загальні вимоги та правила складання (ГОСТ 7.1–2003, ІДТ) : ДСТУ ГОСТ 7.1:2006. – Чинний від 2007–07–01. – Київ : Держспоживстандарт України, 2007. – 47 с. – (Система стандартів з інформації, бібліотечної та видавничої справи).

Правила

Бетонні та залізобетонні конструкції монолітні : затв. Держбуд України 05.11.99 : чинний з 01.01.2000. – Київ : Держкомбудівництва, архітектури та житлової політики України, 2000. – 68 с.

Правила безпечної експлуатації тепломеханічного обладнання електростанцій і теплових мереж : ДНАОП 1.1.10-1.02-01 : затв. М-вом праці та соціал. політики України : чинний з 03.12.2001. – Харків : Форт, 2001. – 338 с.

Патенти

Пат. 115820 Україна, МПК⁹ Е 01 В 35/06. Пристрій для виміру висоти рейкових стиків залізничної і трамвайної колій / В. П. Шпачук, Т. О. Супрун, В. Х. Далека, А. В. Коваленко, О. І. Укіс (Україна) ; Харків. нац. ун-т міськ. госп-ва ім. О. М. Бекетова. – № u201612072 ; заявл. 28.11.16 ; опубл. 25.04.17, Бюл. № 8.

або

Пристрій для виміру висоти рейкових стиків залізничної і трамвайної колій : пат. 115820 Україна, МПК⁹ Е 01 В 35/06 / В. П. Шпачук, Т. О. Супрун, В. Х. Далека, А. В. Коваленко, О. І. Укіс (Україна) ; Харків. нац. ун-т міськ. госп-ва ім. О. М. Бекетова. – № u201612072 ; заявл. 28.11.16 ; опубл. 25.04.17, Бюл. № 8.

Пат. 118596 Україна, МПК⁹ С 02 F 1/00, С 02 F 1/48. Спосіб очистки природних і стічних вод / Душкін С. С., Благодарна Г. І., Коваленко О. М., Євдошенко В. В., Гресь О. В. (Україна) ; Харків. нац. ун-т міськ. госп-ва ім. О. М. Бекетова. – № u201702868 ; заявл. 27.03.17 ; опубл. 10.08.17, Бюл. № 15.

або

Спосіб очистки природних і стічних вод : пат. 118596 Україна, МПК⁹ С 02 F 1/00, С 02 F 1/48 / Душкін С. С., Благодарна Г. І., Коваленко О. М., Євдошенко В. В., Гресь О. В. (Україна) ; Харків. нац. ун-т міськ. госп-ва ім. О. М. Бекетова. – № u201702868 ; заявл. 27.03.17 ; опубл. 10.08.17, Бюл. № 15.

Методичні рекомендації

Якщо методичні рекомендації мають автора (авторів), їх описують за правилами бібліографічного опису книг. Але зазвичай їх укладає кілька фізичних осіб (укладачі, упорядники), і вони не є самостійним доробком окремої людини. У цьому випадку методичні рекомендації описують під назвою.

Колонтаєвський Ю. П. Промислова електроніка і мікросхемотехніка : метод. вказівки до курс. роботи : для студентів, які навчаються за напр. «Електромеханіка» та «Електротехніка» / Ю. П. Колонтаєвський, А. Г. Сосков ; Харків. держ. акад. міськ. госп-ва. – Харків : ХДАМГ, 2003. – 99 с.

Від одного до чотирьох укладачів

Комунікативне спілкування в екології : метод. рек. до практ. занять і самост. роботи : для студентів 1 курсу ден. форми навч. за напр. підгот. бакалаврів «ЕОНС та ЗП» / Харків. нац. акад. міськ. госп-ва ; [уклад. Ю. І. Вергелес]. – Харків : ХНАМГ, 2012. – 16 с.

Мікропроцесорна техніка : метод. вказівки до самост. вивч. : для студентів 3 курсу ден. та 4 курсу заоч. форм навч. напр. підгот. «Електротехніка та електротехнології» спец. «Світлотехніка та джерела світла» / Харків. нац. ун-т міськ. госп-ва ім. О. М. Бекетова ; [уклад. Ю. П. Колонтаєвський]. – Харків : ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2013. – 11 с.

П'ять і більше укладачів

Методичні вказівки до практичних завдань і самостійної роботи з дисципліни «Транспортно-експедиційна робота» : для студентів 2 курсу ден. і 5 курсу заоч. форм навч. за напр. підгот. «Транспортні технології (за видами транспорту)» / Харків. нац. акад. міськ. госп-ва ; [уклад.: Ю. О. Давидіч, Є. І. Куш, О. О. Лобашов та ін.]. – Харків : ХНАМГ, 2013. – 18 с.

або

Методичні вказівки до практичних завдань і самостійної роботи з дисципліни «Транспортно-експедиційна робота» : для студентів 2 курсу ден. і 5 курсу заоч. форм навч. за напр. підгот. «Транспортні технології (за видами транспорту)» / Харків. нац. акад. міськ. госп-ва ; [уклад.: Ю. О. Давидіч, Є. І. Куш, О. О. Лобашов, Н. А. Соколова, Д. П. Понкратов]. – Харків : ХНАМГ, 2013. – 18 с.

Матеріали конференцій

Інформаційний простір бібліотеки : тези доп. VII міжнар. наук.-практ. конф., Львів, 18–19 трав. 2017 р. / М-во освіти і науки України, Нац. ун-т «Львів. політехніка» ; [уклад.: Н. І. Мосієнко, Р. С. Самотий, О. В. Харгелія]. – Львів : Вид-во Львів. політехніки, 2017. – 168 с.

Матеріали III Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції студентів та молодих науковців «Актуальні питання охорони праці у контексті сталого розвитку та європейської інтеграції України», Харків, 09–11 листоп. 2022 р. : тези доп. / Харків. нац. ун-т міськ. госп-ва ім. О. М. Бекетова, Uniwersytet Zielonogórski, Zielona Góra, Rzeczpospolita Polska, Pan-European University APEIRON, Republic Srpska, Bosnia and Herzegovina ; [організац. ком.: М. К. Сухонос та ін.]. – Харків : ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2022. – 130 с.

Сучасні тренди розвитку урбанізованих територій : матеріали Міжнар. наук.-практ. конф., Харків, 22–24 трав. 2019 р. / М-во освіти і науки України, Faculty of Economics Insubria University, Харків. нац. ун-т міськ. госп-ва ім. О. М. Бекетова [та ін. ; редкол.: О. В. Димченко та ін.]. – Харків : ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2019. – 128 с.

Young Researchers in the Global World: Vistas and Challenges : Book of Papers of the IVth Forum for Young Researchers, Kharkiv, April 20, 2018 yr. / O. M. Beketov National University of Urban Economy in Kharkiv [and oth.]. – Kharkiv : O. M. Beketov NUUE, 2018. – 325 p.

Неопубліковані документи *Дисертації*

Мигаль Г. В. Ергономічні основи дослідження життєздатності систем «людина – техніка – середовище» в складних умовах : дис. ... д-ра техн. наук : 05.01.04 – ергономіка / Мигаль Галина Валеріївна ; Харків. нац. ун-т міськ. госп-ва ім. О. М. Бекетова. – Харків, 2017. – 437 с. : рис., табл.

Романова Т. І. Підвищення ефективності освітлювальних установок внутрішньобудинкового освітлення : дис. канд. техн. наук : 05.09.07 – світлотехніка та джерела світла / Романова Тетяна Іванівна ; Харків. нац. ун-т міськ. госп-ва ім. О. М. Бекетова. – Харків, 2015. – 256 с.

Автореферати дисертацій

Борсук С. П. Ергономічні основи проактивної кваліметрії закономірностей прояву людського чинника в аеронавігаційних системах : автореф. дис. ... докт. техн. наук : 05.01.04 – ергономіка / Борсук Сергій Павлович ; Харків. нац. ун-т міськ. госп-ва ім. О. М. Бекетова. – Харків, 2019. – 45 с.

Жовтяк Г. А. Транспортна інфраструктура в забезпеченні інтеграційних зв'язків соціально-економічного розвитку регіону : автореф. дис. ... канд. екон. наук : 08.00.05 – розвиток продуктивних сил і регіональна економіка / Жовтяк Ганна Анатоліївна ; Харків. нац. ун-т міськ. госп-ва ім. О. М. Бекетова. – Харків, 2014. – 20 с.

Звіти про науково-дослідну роботу

Дослідження перспектив розвитку медичного туризму в світі та в Україні : звіт про НДР / Харків. нац. ун-т міськ. госп-ва ім. О. М. Бекетова ; керівн. Л. В. Оболенцева ; викон.: С. А. Александрова [та ін.]. – Шифр теми 2635/13 ; Інв. № 1116. – Харків, 2013. – 46 с.

Розроблення Концепції національної стратегії організації навчання, підготовки та підвищення кваліфікації фахівців для запровадження ринкових умов господарювання у сфері житлово-комунального господарства : звіт про НДР (заклучн.) / Харків. нац. акад. міськ. госп-ва ; керівн. П. Т. Бубенко. – № ДР 0111U007776 ; Інв. № 1011. – Харків, 2011. – 111 с. – Бібліогр.: с. 80–82.

Депоновані рукописи

Вплив режиму живлення на стабільність світових параметрів імпульсних джерел світла / С. О. Бухарін, І. О. Дробот, С. С. Овчинніков [та ін.] ; Харків. ін-т інж. комун. буд-ва. – Харків, 1988. – *. – Деп. рукоп. в УкрНІДНТІ, № 3043-Ук87.

Архівні матеріали

У списку джерел дисертацій подають відомості про кожний архів, документи якого досліджено, у такій послідовності: назва архіву (повністю), номер і назва фонду (повністю), крайні дати (зі скороченням: фонд – ф.), номер опису (оп.), номер групи та комплексу, назва комплексу (повністю), номер одиниці зберігання (од. зб.), кількість аркушів (арк.).

Київський аеровокзал (Бориспіль). Генплан. – Центральний державний науково-технічний архів України, ф. Р-6 Державний інститут по проектуванню Київпроект Київського міськвиконкому, м. Київ, к. 1-90, оп. 8, од. зб. 1, арк. 1, 1959 р.

Протоколи засідання комісії по утворенню Української національної бібліотеки. Чернетки, 1918. – Центральний державний історичний архів України, м. Київ, ф. 1235 Грушевські – історики та філологи, 1830–1958 рр., оп. 1, спр. 1055, 4 арк.

У разі використання документів, що зберігаються в архівних установах НАН України, міністерств та відомств, закладів вищої освіти, бібліотек, музеїв, громадських організацій, у недержавних, приватних архівах, посилення оформлюються згідно з системою обліку документів цієї установи.

План праці НДКІУ на 1924 р. – Науковий архів Інституту історії України НАН України, оп. 3. Науково-дослідна кафедра історії України, спр. 170, № 1, 5 арк.

Привітальна адреса на честь 50-річчя творчої та науково-педагогічної роботи О. М. Бекетова від ректора ХПКБу. – Музейний комплекс Харківського національного університету міського господарства імені О. М. Бекетова, вх. інв. № 225, основний фонд № 125.

У *прикнижкових, прикінцевих, пристатейних посиланнях* (у монографіях, навчальних посібниках, статтях тощо) на архівні документи назва архіву подається повністю, у дужках – загальноприйнятї скорочення. При повторному згадуванні застосовують скорочену форму назви архіву.

У бібліографічному описі послідовно зазначають назву матеріалу, який описується, після тире наводять назву архіву, номери фонду (ф.), опису (оп.), справи (спр.), аркуша (арк.).

Заява приват-доцента по кафедрі філософії Київського університету П. Светлова від 23.10.1919 про необхідність читання курсу гносеології. – Державний архів м. Києва, ф. 16, оп. 469, спр. 381, арк. 13 б. 4.

або

Заява приват-доцента по кафедрі філософії Київського університету П. Светлова від 23.10.1919 про необхідність читання курсу гносеології. – ДАК, ф. 16, оп. 469, спр. 381, арк. 13 б. 4.

Аудіо-, відеоматеріали

Русалонька [Відеозапис] : мультфільм / Walt Disney Co. – L. Angeles, 1994. – 90 мін. – 1 вк.

Romantic collection [Sound recording] : Millennium ed. – Germany, 2001. – 45 min. – 1 мс. – Title from label cassette.

Образотворчі матеріали

О. М. Бекетов у Харкові [Образотворчий матеріал] : календар, 2008 рік / Культ.-діловий центр корпорації «КГ Рубаненко і партнери». – Харків : [б. в.], 2008. – 58 с. : іл.

Академік архітектури О. М. Бекетов (1862–1941) [Образотворчий матеріал] : [До 125- річчя з дня народж. акад архітектури Олексія Миколайовича Бекетова : буклет] / Харків. худож. музей. – Харків : [Харків. книж. ф-ка ім. М. В. Фрунзе], 1987. – 1 л. : іл.

Харків і харків'яни [Образотворчий матеріал] : фотоальбом / [фото Р. Т. Папик'яна ; текст Р. Б. Гнатишина]. – Київ : Мистецтво, 1989. – 184 с. : іл. – Загол. на авантит., зміст парал. укр., рос., англ.

Картографічні матеріали

Загальногеографічний атлас України [Карті] / [уклад. та підгот. до друку Держ. наук.-виробн. підпр. «Картографія» у 2004 р. ; гол. ред. І. Руденко ; відпов. ред. Л. Марченко]. – Київ : ДНВП «Картографія» : Укргеодезкартографія, 2004. – 112 с.

Україна [Карті] : адміністративно-територіальний устрій України / [уклад. та підгот. до друку Держ. наук.-виробн. підпр. «Картографія» у 2014 р. ; ред. І. В. Копилова]. – 1:1 500 000. – Київ : ДНВП «Картографія» : Укргеодезкартографія, 2014. – 1 к. : кол. ; 70x100 см.

Електронні ресурси

У бібліографічному описі електронних ресурсів терміни на позначення різновиду матеріалу [Електронний ресурс] та **Режим доступу** подають мовою оригіналу (українською, англійською тощо):

Українською:

- 1) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: ... – *віддалений доступ (інтернет)*;
- 2) [Електронний ресурс] – *локальний доступ (CD)*.

Англійською:

- 1) [Electronic resource]. – Regime of access ;
- 2) [Electronic resource].

Віддалений ресурс

Електронний каталог ХДНБ ім. В. Г. Короленка [Електрон. ресурс] / Харків. держ. наук. б-ка ім. В. Г. Короленка : сайт. – Електрон. текст. дані. – Харків, 1991– . – Оновлюється постійно. – Режим доступу: <http://korolenko.kharkov.com/cgi-bin/wcatalog/irbisLNG=uk&C21COM=F&I21DBN>, вільний (дата звернення: 29.03.2021). – Назва з титул. екрана.

Писаревський І. М. Управління сталим розвитком туризму [Електрон. ресурс] : конспект лекцій для студентів ден. та заоч. форми навч. освіт. рівня «магістр» спец. 073 – Менеджмент, 242 – Туризм / І. М. Писаревський, О. І. Угоднікова ; Харків. нац. ун-т міськ. госп-ва ім. О. М. Бекетова. – Електрон. текст. дані. – Харків : ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2018. – 84 с. – Режим доступу: <http://eprints.kname.edu.ua/49954/>, вільний (дата звернення: 29.03.2021). – Назва з екрана.

Burak O. Complex model of fixed assets reproduction in municipal water supplying and sewerage systems [Electronic resource] / Olena Burak, Illia Pokutsa // *Economia Aziendale Online*. – Electronic text data. – 2016. – Vol. 7, no. 2. – Regime of access: <http://riviste.paviauniver.sitypress.it/index.php/ea/article/view/1821>, free (date of the application: 29.03.2021). – Header from the screen.

Tiansi Dong. A Geometric Approach to the Unification of Symbolic Structures and Neural Networks [Electronic resource] / Tiansi Dong. – Electronic text data. – Springer Nature Switzerland AG, 2021. – (Studies in Computational Intelligence / Series Editor J. Kasprzyk, Warsaw, Poland ; Vol. 910). – Regime of access: <https://doi.org/10.1007/978-3-030-56275-5>, free (date of the application: 01.04.2021). – Header from the screen.

Локальний ресурс

Інтегрована лексикографічна система «Словники України» [Електрон. ресурс] : словозміна, транскрипція, фразеологія, синонімія, антонімія / В. А. Широков [та ін.] ; НАН України, Укр. мовно-інформ. фонд. – Версія 4.1. – Дані і прогн. – [Київ] : Довіра, 2006. – 1 електрон. оптич. диск (CD-ROM). – Систем. вимоги: Pentium-II/300 ; 64Mb RAM ; Microsoft Windows XP ; 60 Mb вільного дискового простору ; NET Framework 2.0. – Назва з етикетки диска.

Освітні інновації у вищих навчальних закладах України [Електрон. ресурс] / МОН України, Наук.-метод. центр вищої освіти. – Електрон. дані і програми. – [Київ, 2005]. – 1 електрон. оптич. диск (CD-ROM). – Сист. вимоги: наявність інтернет-браузера, що підтримує CSS і кодову сторінку 1251. – Назва з етикетки контейнера диска. – Мова укр.

У разі, коли існує друкована та електронна версія документа (матеріалу), у бібліографічному описі вказується електронна адреса (режим доступу, DOI):

Бондар Р. П. Моделювання електромеханічних процесів лінійного магніто-електричного двигуна привода двомасової віброударної системи / Р. П. Бондар, Г. М. Голенков // Техніч. електродинаміка. – 2019. – № 6. – С. 43–48. – DOI: <https://doi.org/10.15407/techned2019.06.005>.

Маляренко В. А. Енергоменеджмент і енергетичний аудит систем електропостачання : конспект лекцій / В. А. Маляренко ; Харків. нац. ун-т міськ. госп-ва ім. О. М. Бекетова. – Харків : ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2018. – 149 с. – Існує електрон. версія. (Режим доступу: <http://prints.kname.edu.ua/49576/>, вільний).

Багаторівневий бібліографічний опис Багатотомні видання

Видання загалом

Вчимося говорити правильно : посіб. для індивід. корекції завдань : для дітей дошк. віку та мол. школярів : у 2 ч. / [уклад.: С. П. Дідківська, Т. Ю. Левківська]. – Житомир : Волинь, 2016.

Ч. 1. – 186 с. : іл.

Ч. 2. – 177 с. : іл.

Науково-освітній потенціал нації: погляд у XXI століття : [у 3 кн.] / [за заг. ред. В. Литвина ; авт.-упоряд.: В. Литвин, В. Андрущенко, С. Довгий та ін.]. – Київ : Навч. книга, 2003. – 3 кн.

Проектування міських територій : підручник : у 2 ч. / Харків. нац. ун-т міськ. госп-ва ім. О. М. Бекетова. – Харків : ХНУМГ ім. О. М. Бекетова. – (Серія «Міське будівництво та господарство»).

Ч. 1 / [В. М. Бабаєв, В. Т. Семенов, Т. Д. Рищенко та ін. ; за ред. В. Т. Семенова, І. Е. Линник.]. – 2018. – 449 с.

Ч. 2 / [В. М. Бабаєв, Т. Д. Рищенко, О. В. Завальний ; за ред. І. Е. Линник, О. В. Завального]. – 2019. – 544 с.

Окремий том

Литвин С. М. Відзнаки прикордонників України : довід.-кат. : [у 2 ч.] / С. М. Литвин, О. М. Петренко. – Полтава : АСМІ, 2016. – Ч. 2. – 407 с. : іл., портр.

або

Литвин С. М. Відзнаки прикордонників України : довід.-кат. У 2 ч. Ч. 2 / С. М. Литвин, О. М. Петренко. – Полтава : АСМІ, 2016. – 407 с. : іл., портр.

Науково-освітній потенціал нації: погляд у XXI століття : [у 3 кн.] / [за заг. ред. В. Литвина ; авт.-упоряд.: В. Литвин, В. Андрущенко, С. Довгий та ін.]. – Київ : Навч. книга, 2003. – Кн. 3 : Модернізація освіти. – 943 с.

або

Науково-освітній потенціал нації: погляд у XXI століття. У 3 кн. Кн. 3. Модернізація освіти / [за заг. ред. В. Литвина ; авт.-упоряд.: В. Литвин, В. Андрущенко, С. Довгий та ін.]. – Київ : Навч. книга, 2003. – 943 с.

Публічне управління: ціннісні орієнтири, стандарти якості та оцінка ефективності : матеріали щоріч. Всеукр. наук.-практ. конф. за міжнар. участю, Київ, 26 трав. 2017 р. : у 5 ч. / за заг. ред. В. С. Куйбіди [та ін.]. – Київ : НАДУ при Президентові України, 2017. – У надзаг.: Нац. акад. держ. упр. при Президентові України.

Ч. 1 : Оцінка якості державної політики – 179 с.

Ч. 2 : Децентралізація публічного управління. – 143 с. : іл., табл.

або

Публічне управління: ціннісні орієнтири, стандарти якості та оцінка ефективності : матеріали щоріч. Всеукр. наук.-практ. конф. за міжнар. участю, Київ, 26 трав. 2017 р. : у 5 ч. / за заг. ред. В. С. Куйбіди [та ін.]. – Київ : НАДУ при Президентові України, 2017. – Ч. 1 : Оцінка якості державної політики – 179 с. ; Ч. 2 : Децентралізація публічного управління. – 143 с. : іл., табл. – У надзаг.: Нац. акад. держ. упр. при Президентові України.

Аналітичний бібліографічний опис

Складник документа (частина)

Розділ

Наумов М. С. Напрями впливу інтелектуалізації економіки на розвиток ринкових відносин в Україні / М. С. Наумов // Трансформаційні процеси в суспільстві в умовах інформаційної економіки : монографія / В. П. Решетило, М. С. Наумов, Ю. В. Федотова ; Харків. нац. ун-т міськ. госп-ва ім. О. М. Бекетова. – Харків, 2014. – Розд. 4. – С. 213–241.

Глава

Кобзан С. М. Дослідження ринку земельних ділянок / С. М. Кобзан // Земельне адміністрування: особливості формування та сучасні технології реалізації : монографія / за заг. ред. К. А. Мамонова ; Харків. нац. ун-т міськ. госп-ва ім. О. М. Бекетова. – Харків, 2018. – Гл. 1.2. – С. 18–41.

Sharpley R. Tourism, 'nowstalgia' and the (non)experience of place / R. Sharpley // Understanding Tourism Mobilities in Japan / R. Sharpley ; University of Central Lancashire (United Kingdom). – London : Taylor and Francis Pages, 2020. – P. 27–40. – DOI: 10.4324/9780429426087-3.

Виступ

Клімов А. Повідомлення про засідання постійної комісії міжнародної асамблеї столиць і великих міст (22–23.08.2003 р) / А. Клімов // Комун. госп-во міст : наук.-техн. зб. / Харків. держ. акад. міськ. госп-ва. – Київ, 2003. – Вип. 51. – С. 220–238. – (Серія: Технічні науки та архітектура). – Зі змісту: Виступ Л. Шутенка. – С. 221–223; Виступ В. Бабаєва. – С. 226–228; Виступ В. Семенова. – С. 233–236.

Стаття

Мироненко Д. О. Ігнаткін Іван Олександрович / Д. О. Мироненко // Енциклопедія Сучасної України / Ін-т енциклопед. дослідж. НАН України. – Київ, 2011. – Т. 11 : Зор – Как. – С. 185.

Згадування в тексті

Харківський національний університет міського господарства імені О. М. Бекетова : [монографія] / [керівник вид. проекту В. М. Бабаєв ; редкол.: Л. М. Шутенко, Г. В. Стадник, Т. П. Єлісеєва та ін.]. – Харків : Золоті сторінки, 2012. – 520 с. : іл. – Зі змісту: згадка про Ф. В. Стольберга. – С. 13, 212, 213, 345, 346, 347, 400, 402, 403, 404, 499, 501.

Статті зі збірників

Від одного до трьох авторів

Буколова В. В. Обґрунтування вибору первинних показників для оцінювання соціально-економічної безпеки регіону / В. В. Буколова // Економіка і регіон = Economics and Region : наук. вісн. / Полтав. нац. техн. ун-т ім. Ю. Кондратюка. – Полтава, 2018. – № 1 (68). – С. 21–28. – DOI 10.26906/eir.2018.68.1010.

Мокін Б. І. Статистика відвідувань електронної версії журналу «Вісник Вінницького політехнічного інституту» / Б. І. Мокін, А. І. Власюк // Вісн. Вінниц. Політехн. ін-ту. – № 1 (82). – 2009. – С. 5–9.

Статті, що мають **чотирьох авторів**, описують під назвою.

Щодо впливу темпераменту водія на час його реакції у дорожньому заторі / Н. У. Гюлев, О. О. Лобашов, О. В. Шкабара, А. А. Дорошенко // Комун. госп-во міст : наук.-техн. зб. / Харків. нац. ун-т міськ. госп-ва ім. О. М. Бекетова. – Харків : ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2018. – Вип. 140. – С. 86–90. – (Серія: Технічні науки та архітектура).

Статті, що мають *п'ятьох і більше авторів*, описують під назвою, подаючи прізвища перших трьох чи (за необхідності) усіх після скісної риски.

Оцінка ризику аварії та розрахунок процесу руйнування ґрунтової греблі хвостосховища / Г. В. Гапіч, Д. С. Пікареня, Л. М. Рудаков [та ін.] // Комунал. госп-во міст = Комунал. Хоз-во городів = Municipal economy of cities : наук.-техн. зб. / Харків. нац. ун-т міськ. госп-ва ім. О. М. Бекетова. – Харків, 2020. – Т. 3, вип. 156. – С. 99–104. – (Серія: Технічні науки та архітектура). – DOI: 10.33042/2522-1809-2020-3-156-99-104.

або

Оцінка ризику аварії та розрахунок процесу руйнування ґрунтової греблі хвостосховища / Г. В. Гапіч, Д. С. Пікареня, Л. М. Рудаков, Н. М. Максимова, Т. К. Макарова // Комунал. госп-во міст = Комунал. хоз-во городів = Municipal economy of cities : наук.-техн. зб. / Харків. нац. ун-т міськ. госп-ва ім. О. М. Бекетова. – Харків, 2020. – Т. 3, вип. 156. – С. 99–104. – (Серія: Технічні науки та архітектура). – DOI: 10.33042/2522-1809-2020-3-156-99-104.

Статті з матеріалів конференцій

Олександр Іванович Кобилін – геодезист, учений, педагог / К. А. Мамонов, В. Д. Шипулін, Ю. Б. Радзінська, Д. О. Кінь // Спадщина університету: Історія. Освіта. Наука. Культура. Особистість : матеріали III наук.-практ. конф., Харків, 7–8 груд. 2017 р. / [керівник вид. проєкту В. М. Бабаєв ; редкол.: Л. М. Шутенко та ін.]. – Харків : ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2018. – С. 89–91.

Khveshchuk Yu. Prohibition of discrimination in Ukraine / Yulia Khveshchuk, Ksenia V. Nesterenko // Young Researchers in the Global World: Vistas and Challenges : Book of Papers of the IVth Forum for Young Researchers, Kharkiv, April 20, 2018 yr. – Kharkiv : O. M. Beketov NUUE, 2018. – P. 19–20.

VMÖ – A new strategic transport model for Austria / S. Grebe, G. de Jong, C. Wampera, C. Obermayer, R. Pompl // Transportation Research Procedia : 47th European Transport Conference – ETC 2019, Dublin (Ireland), 2019 yr., 9–11 October. – Dublin (Ireland), 2020. – Vol. 49. – P. 95–106.

Статті з журналів

Від одного до трьох авторів

Казінцев О. Менеджер Дикого поля / О. Казінцев // Наш сучасник. – 2005. – № 7. – С. 189–210. – Продовж. Початок: № 11, 2004.

Хтема А. В. Часові параметри водонафтогазоносних осадових товщ за результатами створення і застосування реперного геохронографа. Ст. II / А. В. Хтема, В. М. Хтема // Геоінформатика. – 2016. – № 3 (59). – С. 5–13.

Rassokha I. Indo-European origin of alphabetic systems and deciphering of the Byblos script / Ihor Rassokha // Word. – 2017. – Vol. 63, Issue 3. – P. 181–191. – DOI: 10.1080/00437956.2017.1348031.

Van Nuenen T. Advancements in technology and digital media in tourism / T. van Nuenen, C. Scarles // *Tourist Studies*. – 2021. – Vol. 21, Is. 1. – P. 119–132. – DOI: 10.1177/1468797621990410.

Статті, що мають **чотирьох авторів**, описують під назвою.

Дослідження параметрів фотодіодів для вимірювання енергетичних характеристик оптичного випромінювання видимого діапазону спектру / Ю. Добровольський, Б. Шабашкевич, В. Кузенко, Л. Назаренко // *Світлотехніка та електроенергетика*. – 2014. – № 1 (37). – С. 21–33.

Статті, що мають **п'ятьох і більше авторів**, описують під назвою, подаючи прізвища перших трьох або усіх авторів після скісної риски.

Розрахункове дослідження системи електромагнітного перемішування рідкого металу в гарнісажному тиглі при електронно-променевої плавці / Ю. М. Гориславець, С. В. Ладохін, О. І. Глухенький [та ін.] // *Техніч. електродинаміка*. – 2018. – № 4. – С. 118–126.

або

Розрахункове дослідження системи електромагнітного перемішування рідкого металу в гарнісажному тиглі при електронно-променевої плавці / Ю. М. Гориславець, С. В. Ладохін, О. І. Глухенький, Т. В. Лапшук, О. І. Бондар, Є. О. Дрозд // *Техніч. електродинаміка*. – 2018. – № 4. – С. 118–126.

Статті з іноземних журналів

Concrete as heritage: The social perception from heritage criteria perspective: The eduardo Torroja's work / G. Ramírez-Guerrero, J. García-Onetti, J. A. Chica-Ruiz, M. Arcila-Garrido // *International Journal of Design and Nature and Ecodynamics*. – 2020. – Vol. 15, Is. 6. – P. 785–791.

Jafari S. The status of antimicrobial resistance in *Campylobacter* spp. isolated from animals and humans in Southeast Asia: A review / S. Jafari, M. Ebrahimi, T. Luangtongkum. – 2020. – Vol. 50 (4). – P. 451–458.

Zhang J. Tourist experience, tourist motivation and destination loyalty for historic and cultural tourists / J. Zhang, J. Walsh // *Pertanika Journal of Social Sciences and Humanities*. – 2021. – Vol. 28 (4). – P. 3277–3296.

Статті з газет

Аврамцев О. Хронограф: події в історії / О. Аврамцев // *Слобід. край*. – 2015. – 27 січ. – С. 8.

Про призначення державних стипендій видатним діячам інформаційної сфери : Указ Президента України від 27 груд. 2018 р. № 439/2018 // *Уряд. кур'єр*. – 2018. – 3 січ.

Рецензії

Жванко Л. М. [Рецензія] / Л. М. Жванко // Україн. історич. журн. – 2008. – № 3. – С. 223–227. – Рец. на кн.: Korzeniowski M. Tułaczy los. Uchodźcy polscy w imperium rosyjskim w latach pierwszej wojny światowej / M. Korzeniowski, M. Mądzik, D. Tarasiuk. – Lublin : Wydawnictwo uniwersytetu M. Curie-Skłodowskiej, 2007. – 238 s.

або

Korzeniowski M. Tułaczy los. Uchodźcy polscy w imperium rosyjskim w latach pierwszej wojny światowej / M. Korzeniowski, M. Mądzik, D. Tarasiuk. – Lublin : Wydawnictwo uniwersytetu M. Curie-Skłodowskiej, 2007. – 238 s.

Рец.: Жванко Л. М. [Рецензія] / Л. М. Жванко // Україн. історич. журн. – 2008. – № 3. – С. 223–227.

Список використаних джерел

1. Антоненко І. П. Каталогізація електронних ресурсів : наук.-метод. посіб. / І. П. Антоненко, О. В. Барков ; Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського НАН України. – Київ : НБУВ, 2007. – 115 с.
2. Бібліографічний опис документів. Бібліографічні посилання : метод. реком. / [авт.-уклад. О. М. Збанацька]. – Київ : [б. в.], 2012. – 197 с.
3. ДСТУ ГОСТ 7.1:2006. Бібліографічний запис. Бібліографічний опис. Загальні вимоги та правила складання (ГОСТ 7.1–2003, IDT). – Чинний від 2007–07–01. – Київ : Держспоживстандарт України, 2007. – 47 с. – (Система стандартів з інформації, бібліотечної та видавничої справи).
4. ДСТУ 3582:2013. Бібліографічний опис. Скорочення слів і словосполучень українською мовою. Загальні вимоги та правила (ISO 4:1984, NEQ; ISO 832:1994, NEQ). – Чинний від 2013–08–22. – Київ : Мінекономрозвитку України, 2014. – 15 с. – (Інформація та документація).
5. Правила оформлення посилань на архівні документи у дисертаціях // Бюлетень Вищої атестаційної комісії України. – 2010. – № 3 (125). – С. 17–20.
6. Правила оформлення посилань на архівні документи у прикнижкових, прикінцевих, пристатейних списках джерел (у монографії, навчальному посібнику, статті тощо) // Бюл. Вищої атестац. комісії України. – 2010. – № 3 (125). – С. 20–22.
7. Приклади оформлення бібліографічного опису у списку джерел, який наводять у дисертації, і списку опублікованих робіт, який наводять в авторефераті // Бюл. Вищої атестац. комісії України. – 2009. – № 5 (115). – С. 26–30.
8. Швецова-Водка Г. М. Бібліографічні ресурси України: загальна характеристика : навч. посіб. / Г. М. Швецова-Водка ; Рівнен. держ. гуманіт. ун-т. – Рівне : РДГУ, 2000. – 205 с.

Таблиця А.1 – Знаки, що застосовують під час бібліографічного опису

Знак	Назва знаку
. –	Крапка і тире
.	Крапка
,	Кома
:	Двокрапка
;	Крапка з комою
...	Три крапки
/	Скісна риска
//	Дві скісних риски
()	Круглі дужки
[]	Квадратні дужки
+	Знак плюс
=	Знак рівності
*	Знак астериск (позначає відсутні відомості про кількість сторінок)

Інформаційне видання

**БІБЛІОГРАФІЧНИЙ ОПИС ДОКУМЕНТІВ
ВІДПОВІДНО ДО ДСТУ ГОСТ 7.1:2006,
ЗАПРОВАДЖЕНОГО В ДІЮ В УКРАЇНІ 01.07.2007**

Методичні рекомендації

5-те видання, перероблене і доповнене

Укладачі: *Статкус Вікторія Олегівна*
Давидова Надія Борисівна

Дизайн обкладинки: *Т. А. Лазуренко*

Комп'ютерний набір і верстання: *В. О. Статкус*

Видавець і виготовлювач:
Харківський національний університет міського господарства імені О. М. Бекетова,
вул. Маршала Бажанова, 17, Харків, 61002
Електронна адреса: rectorat@kname.edu.ua
Свідоцтво суб'єкта видавничої справи:
ДК № 5328 від 11.04.2017.